

Concurrentie ondergeschikt bij inkoop'

Algemeen

| Laatst gewijzigd: 07-06-2013 16:50 | Ingrid Koenen |

DEN BOSCH - Inkopen van overheden is nu nog gebaseerd op het creëren van concurrentie en de beste prijs. De nieuwe Europese aanbestedingsregels stellen maatschappelijke meerwaarde centraal en zetten in op social return, duurzaamheid en innovatie.

– “Laten we bij aanbesteden nooit het hoofddoel vergeten om een stuk weg of gebouw te realiseren, tegen het meest gunstige tarief voor de belastingbetaler”, bepleiten directeur Wouter Stolwijk van Pianoo en voorzitter Jan Telgen van Nevi Publiek. Beide organisaties bundelden afgelopen donderdag voor het eerst de krachten tijdens een groot congres waar meer dan vijfhonderd overheidsinkopers op af kwamen.

Telgen voorspelt dat de nieuwe Aanbestedingswet – sinds 1 april van kracht – in Nederland binnen anderhalf jaar op de schop moet, want de nieuwe Europese aanbestedingsregels gaan in recordtempo door de ‘Brusselse’ molens. “Vanaf de jaren tachtig stond het openstellen van de Europese markt centraal en het bevorderen van de concurrentie tussen marktpartijen. Dat roer gaat drastisch om met een totaal nieuwe insteek. De focus bij de inkoop van Europese projecten zal volledig komen te liggen op het realiseren van maatschappelijke waarde voor overheden. Concurrentie tussen bedrijven is daaraan ondergeschikt”, schetst Telgen, die ook hoogleraar inkoop aan de Universiteit Twente is.

Beide inkoopexperts zien gestage vorderingen als het gaat om het professionaliseren van de inkoop bij overheden. “Natuurlijk zijn er nog verlanglijstjes en kunnen dingen beter, maar er zijn afgelopen jaren veel stappen gezet. Acht jaar geleden tijdens het eerste Pianoocongres had de zaal me waarschijnlijk heel glazig aangekeken als ik de discussie had aangezwengeld over rechtmatigheid versus doelmatigheid”, ziet Stolwijk een goede ontwikkeling.

“In ‘Brussel’ wordt momenteel oprecht de vraag gesteld of de Europese aanbestedingsregels de afgelopen decennia niet zijn uitgegroeid tot een afzichtelijk monster waarbij het juridische deel wel heel veel aandacht vergt”, heeft de Pianoo-directeur gemerkt vanuit zijn Europese contacten.

De echte winst is nog te behalen met slim inkoopbeleid, vindt Telgen. “Overheden besteden een derde van hun geld aan ambtenaren, een derde aan uitkeringen en een derde aan inkoop. Dat is grosso modo al jaren zo. Die eerste twee verander je niet zomaar, maar door slim inkoopbeleid is nog wel meer waar voor je geld te krijgen en is het nog steeds relatief makkelijk meer rendement te behalen. Ook binnen de bestaande regels is veel ruimte.”

Veel overheidsinkopers kiezen echter voor een behouden en voorzichtig inkoopbeleid en zijn bang voor juridisch gedoe of een kort geding. Ze zetten eerlijk handelen helemaal boven aan hun prioriteitenlijstje, blijkt uit een donderdag gepresenteerd onderzoek onder tweehonderd inkopers. “Het zegt wel iets dat inkopers hun aandacht voor 95 procent steken in ‘eerlijk handelen’ en 77 procent prioriteit geeft aan het ‘verkrijgen van de juiste deal’”, wijst Stolwijk op een opvallende uitkomst van het inkooponderzoek. Een andere opvallende uitkomst is dat de aandacht wel uitgaat naar de beste prijs/kwaliteitsverhouding, beleidsdoelen en naleving van de regels, maar in de praktijk blijken die het lastigste te realiseren en het resultaat blijft achter bij de verwachtingen.

Veel gemeenten steken al veel aandacht in het bevorderen van mkb-ondernemingen en het aan het werk krijgen van werklozen. De Aanbestedingswet maakt dat veel makkelijker, want werken onder de anderhalf miljoen euro worden in principe onderhands aanbesteed en daarbij kan dan relatief eenvoudig een regionale marktpartij aanschuiven.

Werklozen

Daarnaast eisen steeds meer opdrachtgevers dat een deel van het werk wordt uitgevoerd door werklozen uit het gemeentelijke bestand. Deze gunningseisen op het gebied van social return spelen nu al een grote rol, maar lopen ook nog vaak stuk op praktische uitvoerbaarheid, zeker bij bouwprojecten. Toch verwachten zowel Nevi als Pianoo dat social return en het stimuleren van lokale werkgelegenheid alleen maar belangrijker zullen worden de komende jaren. “Beide doelen hangen nauw samen met maatschappelijke waarde. Als een bedrijf mensen aan de slag kan houden bij een lokaal project scheelt dat weer bij het aantal uitkeringen. Hetzelfde geldt voor werklozen die aan de slag kunnen bij een lokaal project.” Bij de nieuwe regels die op stapel staan, zal ook veel meer ruimte komen voor het stimuleren van innovatie en nieuwe technieken.

Publicatie datum: 07-06-2013 16:50